

Talning farþega eftir þjóðerni á Keflavíkurlflugvelli

Þjóðernasamsetning farþega frá Íslandi er mæld með úrtaksaðferð á Keflavíkurlflugvelli, þar sem brottfararfarþegar veita upplýsingar um þjóðerni sitt.

Frekari upplýsingar: upplýsingar@ferdamalastofa.is

Sími: 535 5500

Bakgrunnsupplýsingar

Lýsigögn síðast yfirfarin:	10. apríl 2026	Síðast uppfærð:	10. apríl 2026
Vefslóð:	https://www.ferdamalastofa.is/is/gogn/fjoldi-ferdamanna/talningar-ferdamalastofu-i-flugstod-leifs-eirikssonar		
Flokkunarkerfi	Þjóðerni eins og það kemur fyrir í vegabréfi.		
Umfang – þekja	Farþegar sem fara frá Íslandi í gegnum Keflavíkurlflugvöll.		
Mælieining	Fjöldi farþega sem fer frá Íslandi í hverjum mánuði skipt niður á þjóðerni.		
Þýði	Íslendingar og útlendingar á leið úr landi.		
Svæði	Keflavíkurlflugvöllur		
Tímabil	Ferðamálastofa hóf brottfarartalningar skv. úrtaksaðferð í október 2019 og birtir niðurstöður mánaðarlega.		
Lög og reglugerðir	<ul style="list-style-type: none">• Lög um Ferðamálastofu nr. 96/2018• Reglugerð um gagnaöflun og rannsóknir á sviði ferðamála nr. 20/2020		
Uppruni gagna	Ferðamálastofa: Þjóðernatalning. Isavia: Heildartölur um farþegafjölda frá flugfélögum sem fara um flugvöllinn.		
Birtingarstaður og tíðni.	Tölur um fjölda farþega eftir þjóðernum eru gefnar út mánaðarlega skv. birtingaáætlun Ferðamálastofu. Niðurstöður birtast á virkum degi, nálægt 10. degi hvers mánaðar eftir því sem við verður komið. Gefin er út fréttatilkynning, þar sem helstu niðurstöður næstliðins mánaðar eru reifaðar í máli og myndum. Niðurstöður eru birtar í töflum sem eru uppfærðar reglubundið í excel-skjali á vefsíðu Ferðamálastofu . Sama dag er hægt að skoða niðurstöður mælinga í mælaborði ferðaþjónustunnar. https://www.maelabordeferdathjonustunnar.is/is/fartheagar/keflavikurlflugvolur		
Birtingaráætlun	https://www.ferdamalastofa.is/is/gogn/birtingaraetlun		
Alþjóðlegur samanburður	Verkefnið safnar gögnum sem gagnast í alþjóðlegum samanburði. Ísland hefur sérstöðu að því leyti að langflestir ferðalangar ferðast til og frá landinu um Keflavíkurlflugvöll. Ferðamálastofu er ekki kunnugt um að talningin eigi sér fordæmi á Schengensvæðinu. Hins vegar leitast mörg lönd við að útbúa tölfræði um þjóðernaskiptingu ferðamanna með einhverjum hætti, til að mynda út frá niðurstöðum kannana, gistináttatalninga og skráninga inn í landið.		

Aðferðafræði

Aðferð

Ferðamálastofa framkvæmir þjóðernatalningu í Flugstöðinni í Keflavík til að meta þjóðernaskiptingu brottfararfarþega. Farþegar eru spurðir um þjóðerni áður en þeir ganga inn í öryggisleit.

Frá árinu 2024 hefur verið miðað við 1.600 talningarklukkustundir á ári sem dreifast yfir mánuðina í samræmi við umferð. Talningar eru framkvæmdar í skipulögðum lotum sem hver um sig varir í fjórar klukkustundir. Við skipulagningu úrtaksdaga er tekið mið af flugáætlun Isavia sem og árstíðasveiflum í flugi.

Á tímabilinu október 2019 til desember 2023 var talningarfyrirkomulagið sambærilegt, en þá var talið í um 100 klukkustundir á mánuði eða sem samsvaraði 1200 klst. á ári.

Talningar berast Ferðamálastofu rafrænt. Niðurstöður eru teknar saman mánaðarlega, þar sem Ferðamálastofa reiknar hlutfallslega skiptingu brottfararfarþega. Skiptingin er svo umreiknuð til farþegafjölda á þjóðerni út frá upplýsingum frá Isavia um heildarfjölda brottfara.

Talningar ná til þjóðerna eftirfarandi ríkja og ríkjahópa auk Íslands:

Evrópulönd: Austurríki, Belgía, Bretland, Danmörk, Eystrasaltslönd (Eistar, Lettar, Litháar taldir saman), Finnland, Frakkland, Holland, Írland, Ítalía, Noregur, Pólland, Spánn, Sviss, Svíþjóð og Þýskaland. Aðrir Evrópubúar teljast í flokknum Evrópa-annað.

Lönd í Norður-Ameríku: Bandríkin, Kanada.

Asíulönd: Indland, Japan, Kína (meginland og Hong Kong), Singapúr, Suður-Kórea, Taívan. Aðrir Asíubúar teljast í flokknum Asía-annað.

Önnur lönd og landahópar: Ísrael, Rússland, Miðausturlönd, Mið-Ameríka, Suður-Ameríka.

Annað/óþekkt: Lönd sem ekki eru talin sérstaklega, ríkisfangslausir eða aðilar án vegabréfa.

Ferðamálastofa leitast við að birta niðurstöður í eins mikilli sundurliðun og gögnin leyfa.

Nákvæmni og áreiðanleiki

Sú staðreynd að flestir ferðalangar til og frá landinu fara um Keflavíkurflugvöll gerir þjóðernatalningu brottfararfarþega bæði raunhæfa og líklega til að gefa skýra mynd af þjóðernaskiptingu þeirra.

Hins vegar þarf að hafa eftirfarandi varnagla í huga sem hafa áhrif á áreiðanleika og getu mælinga til að svara upplýsingum um brottfararfarþega.

- Þjóðernatalningarnar segja ekki til um hvort farþegi er ferðamaður á Íslandi eða hvort hann er búsettur á landinu. Gera þarf ráð fyrir áhrifum þessa á talningar, svo sem vegna utanferða útlendinga sem eru búsettir hérlendis eða Íslendinga sem eru búsettir erlendis.
- Sumir tengifarþegar (self-connecting) eru með aðskildar bókanir og koma því inn í farþegatalningar þrátt fyrir að hafa ekki verið ferðamenn á Íslandi. Könnun sem Isavia vann á árunum 2017-

2018 gaf til kynna að hlutfall tengifarþega hafi getað verið á bilinu 1,6%-8,4%.

- Sumir skiptifarþegar með skemmtiferðaskipum sem fara frá Íslandi með flugi koma inn í farþegatalningar. Könnun sem RMF vann árið 2023 gefur til kynna að fjórðungur farþega með skemmtiferðaskipum gisti á Íslandi fyrir eða eftir siglingu.
- Talningar eftir þjóðernum á Keflavíkurflugvelli er ekki hægt að yfirfæra á farþega um aðra komustaði til landsins.
- Talning fer fram þar sem almennir farþegar fara í öryggisleit. Farþegar sem fara inn um forgangshlið eru ekki taldir.

Endurskoðun brottfarartalninga Niðurstöður þjóðernatalninga við brottför eru ekki endurskoðaðar nema á grundvelli nýrra upplýsinga eða staðfesta ágalla sem hægt er að leggja tölulegt mat á. Komi til endurskoðunar, er gerð grein fyrir því samhliða birtingu talnaefnis.

Heildstæðni gagna Það talningarfyrikomulag (úrtaksmæling) sem nú er í gildi við brottfarartalningar var tekið upp í meginatriðum árið 2019, eins og fram kom í kaflanum um aðferð við mælingar.

Á árunum 2002-2019 var verkefnið unnið í samstarfi Isavia og Ferðamálastofu. Þá sáu starfsmenn Isavia um talningar allan sólarhringinn á meðan öryggisleit var opin. Allir farþegar voru taldir.

Þjóðernaskipting við talningar:

Framan af eða frá mars 2002 voru 15 þjóðerni talin: Bandaríkjamenn, Bretar, Danir, Finnar, Frakkar, Hollendingar, Íslendingar, Ítalir, Japanir, Kanadamenn, Norðmenn, Spánverjar, Svisslendingar, Svíar og Þjóðverjar. Önnur þjóðerni lentu í flokknum „Annað“. Í mars 2007 var byrjað að telja Kínverja og Pólverja og í júní 2010 Rússa.

Í júní 2017 var þjóðernum fjölgað úr 18 í 30. Þjóðernin sem bættust við voru: Austurríkismenn, Ástralir/Ný-Sjálendingar (taldir saman), Belgar, Eystrasaltsbúar (Eistar, Lettar og Litháar taldir saman), Indverjar, Ísraelsmenn, Hong-Kong búar, Singapúbúar, Suður-Kóreumenn og Taívanir. Í janúar 2021 var farið að greina flokkinn „önnur þjóðerni“ eftir heimshlutum: Annað Evrópa, Miðausturlönd, Annað Asía, Mið-Ameríka, Suður-Ameríka, Annað.

Tímaraðir fyrir þjóðernaskiptingu í brottfarartalningum eru til frá apríl árið 2002 og eru þær aðgengilegar á vef Ferðamálastofu.

Engar mælingar voru gerðar á tímabilinu janúar 2001 til febrúar 2002.

Eldri mælingar

Á tímabilinu 1949-2000 voru unnar talningar á vegum Útlendingaeftirlitsins, en þeim var hætt í árslok 2000 þegar Ísland gerðist aðili að Schengen samstarfinu (21. mars 2001) sem hafði í för með sér frjálsa för farþega yfir landamæri innan Evrópu. Á þessu tímabili voru allir farþegar til og frá landinu taldir eftir þjóðernum.

Grunngögn Ekki er veittur aðgangur að grunngögnum, en niðurstöður um þjóðernaskiptingu eru birtar í eins mikilli sundurliðun og gögnin leyfa.

Annað

Athugasemdir Verkefnið er á rannsóknaráætlun Ferðamálastofu 2023-2025
<https://www.ferdamalastofa.is/is/rannsoknir/rannsoknaraetlun-2023-2025>

Könnun Isavia á hlutfalli tengifarþega 2017-2018:

<https://www.ferdamalastofa.is/is/um-ferdamalastofu/frettir/ny-konnun-um-hlutfall-sjalftengifartheega-og-erlendra-rikisborgara>.